

Интегрисане академске студије фармације

БО17 Фармацеутска хемија 1

15. Минерали

доц. др Марина Мијајловић

Минерали

- Појачавају структуру скелета
- Учествоју у метаболизму
- Одржавају ацидо-базну равнотежу
- Делују као антиоксиданси

Минерали

```
graph TD; A[Минерали] --> B[макроелементи]; A --> C[елементи у траговима]; A --> D[микроелементи]; B --> B1[натријум]; B --> B2[калијум]; B --> B3[магнезијум]; B --> B4[калцијум]; B --> B5[фосфор]; B --> B6[сумпор]; B --> B7[хлор]; C --> C1[селен]; C --> C2[хром]; C --> C3[молибден]; C --> C4[кобалт]; D --> D1[цинк]; D --> D2[гвожђе]; D --> D3[бакар]; D --> D4[манган]; D --> D5[јод]; D --> D6[флуор];
```

макроелементи

микроелементи

елементи у траговима

натријум
калијум
магнезијум
калцијум
фосфор
сумпор
хлор

селен
хром
молибден
кобалт

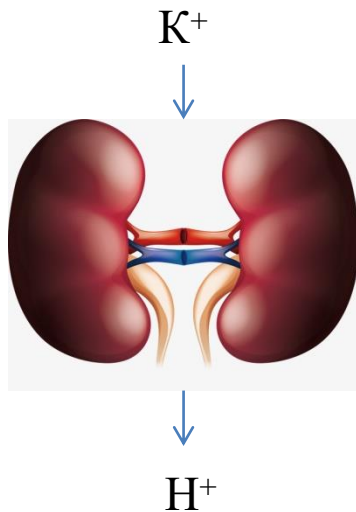
цинк
гвожђе
бакар
манган
јод
флуор

Натријум

- Екстрацелуларни катјон (135-145 mM/L)
- Дистрибуција воде, одржавање осмотског притиска, функционисање нерава и мишића
- NaCl, NaHCO₃
- Индикације: хипонатремија, дехидратација

Калијум

- Интрацелуларни катјон (150 mM/L)
- Калијум из интрацелуларног простора се размењује са водониковим јонима из екстрацелуларног простора.

Индикације: хипокалемија,
токсичност кардиотоничних
гликозида

Магнезијум

- Кофактор ензима
- Антikonвулзивно, антиаритмијско, антацидно вазодилататорно дејство, лаксантно
- MgSO_4
- Интеракције!!!

Калцијум

- Интрацелуларни секундарни гласник
- Неопходан за ослобађање неуротрансмитера, секрецију жлезда, коштани систем....
- Интеракције!!!
- Индикације: застој срца, хиперкалемија, хипокалцемија, профилакса остеопорозе, интоксикација верапамилом

Фосфор

- Формирање костију и зуба
- Метаболизам угљених хидрата, масти и протеина
- Изградња ћелијске мембране
- Служи као извор енергије

Хлор

- Екстрацелуларни анјон
- Одржавање ацидо-базне равнотеже
- Губитак доводи до алкалозе, а задржавање доводи до ацидозе.

Цинк

- Кофактор многих ензима
- Неопходан за функционисање остеобласта
- Делује адстригентно и антисептично
- Индикације: Вилсонова болест, дефицит цинка

Гвожђе

- Хемоглобин, миоглобин, цитохроми - Fe^{2+}
- Трансферин, феритин, хемосидерин
- Хипохромна микроцитна анемија
- FeSO_4 , Fe-декстран
- Оралном применом се апсорбује само 10%.

Бакар

- Кофактор многих ензима
- Помаже у метаболизму гвожђа и формирању еритроцита
- Неопходан је за метаболизам ДОПА-е
- Недостатак се јавља код особа на тоталној парентералној исхрани.

Јод

- Неопходан за синтезу тиреоидних хормона
- Индикације: лечење хипертиреозе и тиреотоксичне олује
- Локално: антисептик и дезинфицијнс

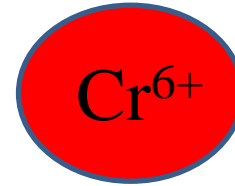
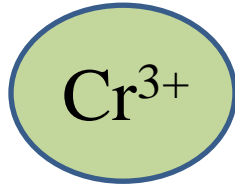
Флуор

- Изградња костију и зуба
- Смањује учесталост каријеса зуба.
- Индикације: профилакса каријеса, лечење остопорозе
- Могућа флуороза!!!

Селен

- Налази се везан за ак метионин и цистеин
- Дефицит доводи до оштећења мишића, дегенерације панкреаса
- Кофактор је глутатион-пероксидазе

Хром

- Помаже везивање инсулина за рецепторе, олакшава транспорт глукозе кроз ћелијску мембрану.
- Индикације: дефицит хрома, DM тип 2

Кобалт

- Компонента витамина B_{12} и еритропоетина
- Важан за синтезу масних киселина

мегалобластна
анемија

фуникуларна
мијелоза